

Előzetési feltételek:

Egyes évi 6 ft. —
Fél évi 3 ft. —
Évesgond 1 ft. 50 kr.

Először lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.

A lap szellemi részére a nyiltírtre vonatkozó minden külsőlemény a szerkesztőre küldendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt halottos perit sor 5 k
Helyig minden betűtábla 20 k
Nyílt írt garandált sor 20 kr

Hirdetői díra a kiadó. Helyes és időbeni hirdetés jogtalanosnak állított.

Közvetítő díjak, reklámok és hirdetések a kiadóhoz tartoznak.

A közigazgatási bizottságok és anyagi érdekeink.

A közigazgatási bizottságokról szóló törvény szerint a törvényhatósági közgyűlésnek 10 választott tagja van, — kik „e végett tett vagy tendő intézkedéseket, mint szintén ezek sikereit is befoglalhatják jelentéseikbe és javaslatba hozhatnak oly intézkedéseket melyeket csak a kormány, s a törvényhozás tehetnek.” Az 1876. IV. t. cz. tehát nyilván azt czélozza, hogy a közigazgatási bizottság a törvényhatósági terület anyagi érdekeit is képviselje, s hogy a törvényhatóságot úgy, mint a kormányt a közgazdasági és társadalmi viszonyok felől helyesen informálja. A törvénynek nem lehetett más intenciója, mint hogy a megyei közigazgatási bizottság, az autonom uton kezdeményezett tövékenység kifejlődésének segédkeztet nyújtson, s hogy megfigyelje a bajokat és akadályokat, melyekkel anyagi érdekeink is megynként küzdenek. — Az a 10 egyén, kik a megye által a közigazgatási bizottságba választatnak, ha bírják az illető gazdasági ipar- s kereskedelmi testületnek bizalmát, ha kellő szakismerettel s tájékozottsággal is rendelkeznek, és a kellő bátorsággal s erélylyel egy a közigazgatási bizottságban, mint a miniszteriumban felfejtik a megye anyagi fejlődését akadályozó nehézségeket: igen hatalmas tényezője lehet a megyei életnek.

A közigazgatási bizottságokra ez irányban országgazerte igen szép és nagy szerepük vár.

Vannak ugyan ipar- s kereskedelmi kamaráink, de ezek csekély befolyással bírnak a társadalomra, nincsenek képviselve a közigazgatási bizottságban s hatáskörük nem is terjed ki a közgazdaság minden ágazatára. Földmívelési kamarák nálunk nincsenek. Nincs különálló földmívelési minisztériumunk. A kincstári-, a korona-, közalapésalapítványi stb. vagyont más más közkezeli — ennek folytán a kezelésben hiányzik azon összhangzat, nélküli a concentrált önálló vezetést, melyre egy közgazdasági ministerium volna hivatva, egy ily ministerium vehető aztán közébe közgazdaságunk rendezését. Földmívelési minisztériumunk pedig úgy, amint van, t. i. kizárva az államvagyontok legnagyobb részének kezeléséből „rest nélküli szellem,” mely főképp csak szellemileg hathat ki közgazdaságunk mozgalmaira s csak a közigazgatási bizottsági tagok közvetítése mellett. Ebből világos, mily nagy fontosság van a közigazgatási választott bizottsági tagok odaadó, ügybuszú működésének; a közgazd-

sági érdekeket kizárólag ők köpviseleik függetlenül s ők szolgálhatják a legfőbb erdműnyvel.

És ha ez ideig a közigazgatási törvények ezen oldalát figyelembe nem vettük, ha az illető községek, nagybirtokosok, gyárosok, gazdasági- ipar- és kereskedelmi testületek nem jelölték ki megbízottjaikat, ezt főképp annak tulajdoníthatjuk, hogy a közgazdasági ministerium nem értesítette, nem hívta fel őket megbízásuk kifejezésére, nem jelentette ki, hogy az anyagi érdekek védelmére választott szakférfiakról információkat s javaslatokat közvetlenül is kész elfogadni. Ideje lesz, ha egyrészt a kormány, másrészt az érdekelt felek megteszik a kellő lépéseket közgazdaságunk, viszonyaink s mozgalmaink szabályozására, illetőleg annak kölcsönös segédkezés útján eszközözendő fejlesztésére.

Akarjuk hinni, hogy a közigazgatási bizottságba meg fog felelni a szép szerepkörnek, melyben oly sokat tehet az egyes vidékek érdekében.

De a kormánytól is bizonyára meg lehet várni, hogy a törvényhatóságok közigazgatási bizottságai csakugyan élni fognak ezen törvény adta joggal, ha az egyes törvényhatóságok különböféle bajait felfogják tárnai a kormány előtt, kérik fogják az orvoslást és reá fognak mutatni az orvoslás módjaira: akkor a kormány is tegye meg, a mi hatáskörében s a lehetőség határai közt fekszik. Mert különben az említett törvényeziknek intenciója írott malaszt marad. A törvényhozás a közigazgatási bizottságoknak a jelentéstétel, nyilatkozás és véleményadás jogát bizonyára nem azért adta meg, hogy a ministeriumok levéltárai „ad acta” tott irathalmazokkal szaporodjanak mely megyénkben szakemberekből alakult meg.

A egyéni és politikai helyzetünk.*)

Hogy az élő lények természeti feltételei mily szűk korlátok közé szorítják, gyantotta mindég a tapasztalat, és bizonyították a tudomány tüzetes és gyakorlatilag keresztülvitt észlelései.

Elég a légkör légneműinek egy kis változása, sőt az élely egy kis módosítása, hogy az embereket és állatokat a mirigy halál routsa.

A táplálékul, annak természetes és megszokott alkotrészeinek csak részben nyújtása rövid idő alatt hoz; ha pedig ez az embereken nem constatálthatott is, mert ily veszélyes észlelés tárgyát nem fejezhetik, még hasonló tenyésztési feltételein kétkedni nem lehet.

A tisztán fibrinnel tartott farkas, bár ez képezi a húsok túlyomóan alkotrészt rövid idő alatt elvész, és a fehérvérrel tartott galamb megdöklök. Hasonló eredménye-

*) Ez alapos tanulmányok, mely igen szép eszméket tartalmaz, ha nemis értünk mindenben egyet, — de egész kétséggel adnak helyet.

ket mutatván fel az állati szervezetre más protein anyagok, akár hús, akár növényzeti táplálékra utaltak legyenek is.

Hogy a politikai társadalom és benne az egyes nemzetek, a megválasztott tenyésztési feltételek irányában érzékenyebbek, behatásainak alávetettebbek, mint az egyes ember, complicáltabb organismus kétségkívül következtetési.

Bizonyítja ezt minden lépten a történelem, és tagadja a nemzeti élet lehetőségét ott, hol a társadalmi organismus fő alkotrésze, nemzeti alkotmányai külérszak, vagy az élet erőkimertése folytan megváltozott.

Nem vonatkozom én itt azon a nemzet életében lényegtelen változásokra, melyeket egyes társadalmi osztályok egymás közti hatalmi állásának kisebb módosításai vonhat maga után, mert ezek épúgy az élet-erő kiegyenlítésének kísérletei lehetnek a szükségesség kívánalmi teljesítésében és ugyanazon alkotmányos szervezet korlátai között nem csak megférhetnek, de a nemzet társadalmi testnek erősítésére szolgálhatnak.

Én a nemzeti, lehetőleg egyéni önkormányzat és ennek ellenléte az egyeduralmúdi zsarnok hatalom közötti különbségekre vonatkozom, — eltekintek általános doctrinár létezők nemzetek és egyénekre egy is lehetetlen alkalmazástól — azoktól politikában az előtérbe erőszakolt „Első a pár- tok fondorlatai között legüzbnyire csak érv levén az önző érdekek elfedésére, ezekről jelenleg nem vitatkozom: és csak azt állítom, hogy a különböző alkotmányoknak (az autocratiait is bele érve) minden árnyalatai az egyes népek geographiai fekvése, batarásaink minősége, éghajlatai és kereskedelmi viszonyai folytán etnographiailag, vérmérsékletileg és lélektanilag vitalitása érdekeben s a k e g k é p nemzetes bélyeggel fejlődött részletes és általános tulajdonaiknak az élethétképei csaknem fatalitikus következményei — melynek részben bármilyen kitűnő emberek törekvései, ha az általános fejlődésben gátlóan vagy előrehajlógatónak is fel; a végeredményben egymást kiegészítik, sőt elenyésznek az említett hatalmazó körülmények részletes befolyása alatt melynek következtében fenarthatalanul fejlődik a nemzeti élet és vele együtt azon alkotmány, mely a nemzeti esztétikusoknak legjobban megfelel és ha haladásaiban akár pphikái erő, akár doctrinár pártvágalla agyafurtságok által (mint nálunk) megakasztatik, a gátot békés, vagy erőszakos forradalom által elrombolja — vagy elceez!

Nem teszék én különbséget — az alkotmány ellenléte — azon kényuralom között, mely elméletileg egy egyén által kezeltetik (ez egy is gyakorlatilag lehetetlen mert legjobb esetben csak társai választása lehet ennek előjoga) és a között, hol testületileg, mint például a harmincz tyrannus által Athénében, vagy bárhol másutt létrejött, még ha négyeszer által gyakorolhatik is — mert lényegében mindkettő autocratia hatása, ezzel egyenlők és köztük az egyetlen különbség: miszerint a számosság az egyetlen-egynél, mert ennek auralma nemcsak korlátozva van emberi gyengesége által, de Taylorand szerint Poroszországban úgy, mint Törökországban mérésével vagyon az uralkodói gyilkosság által, mely testületekre éppen nem, vagy csak részletesen alkalmazható.

Pannoniában akár Atilla, akár az avarok, vagy Árpád uralma alatt az egyes törzsek nemcsak bizonyos önkormányzati

szabad mozgás, de az összes nemzet és czélra egymással szövetszenetik is. uralkodója részvétele nélkül idegen nemzetekkel részletes harczot vívtak és o

A törzsekből fejlődött megtek saját területükre éppen úgy, mint országok egyikeben önkormányzati jogait gyakorolást első esztétés követeltek, másodikban kiterve k ö v e t e i k által gyakorolták.

Ezen szerkezet vezérfonalátat később keresztül az Árpádoktól koránkig; ez az, mely ellen minden időben inteztetett a kényuralom támadása — és pedig sikertelenül.

A szükségesség alkotta kormányzati rendszer bár megmelyesítette egyes osztályok szabadsalmi és kiváltsággal által miután a nemzet vértbe ment által és organizmának kiegyenlítő részévé vált, minden támadások dacára fenntartotta magát.

Megintertította a visszafeléketől és a rendi alkotmányok a haladó korral meg nem férő korlátait az egyes osztályok pártatlan és önzetelen beleszivesése, sőt s szabadságot rend kezdeményezésével 48. ledöntötte, visszafelállitván az önkormányzatnak az ország minden lakóját egyaránt tielő jogait.

Midőn pedig a alkotmányait 48 megváltoztatta, az egyesek jogait nem csorbította, de kiterjesztette.

Nincs ez sem volt törvényadó, de pártember sem, a ki komolyan állította volna, hogy 48 és törvényei csak halogatás s akarták volna csakonkítani a megyék és hatóságoknak területi vagy országos közigazgatási és szabadsalmi, ha ugyan szabadsalom névvel neveztetetik az önkormányzat és joga, melyre valóban alkotmányos uralkodók koronázási esküt is tett.

azt hallottuk ugyan többmár, hogy a megyei esztétikusok a parlamentarizmusmal meg nem férnek, de eltekintve azon kérdésről, vajon ez maga oly korrek alkotmányos módon hozatott-e be mint egy közigazgatási törvény megválasztása igényli; kétségkívül jennül az országunk a királyi egyetértés nemzeti szükségessége s ezredmény meg nem felelő intézkedés megválasztása és a historikus alkotmányhoz viszatási joga.

Mivel pedig azon, azt hiszem jönnül nem kétkedhet seki, hogy a nemzeti esztétikusok alapjogok léteteményesei ezen országban egyedül csak a megyék lehetnek, és a királyi egyetértés parlamentarizmusát éppen úgy, mint bármely más intézményt correct és törvényesen megválasztatják, vagy egyszerűen elcsélik, ezt bizonyítgatnom nem is szükséges, mert ez a mondottak következtetése.

Ha a megyék jogaikban csakonkították ez az a mi törvényelőre, és ha személy vagy testület alapjogaitak sérti vagy tagadja, sőt maga számára veszi igénybe, csak azon hatalom terjedésének segítségével leheti mely általános birtoklásnak szervezőti.

Nincs szándékam a megyék egyes jogait, mint például utasítási jogait jelenleg vita tárgyává tenni, és ha megemlítem, hogy ezen alapjog a kifejllettebb egyéni és nemzeti szabadság követelménye, a valódi szabadság kívánalma és a magasabb és nemesebb szervezet politikai társaság életelője, mely az egyéni és nemzeti önkormányzat esztétikus tisztaságához sokkal közelebb áll, mint a hungar szabadság doctrinájának kikötött utasítás nélküli csalfa szóárjának érvényre emelése és magasztalása, ezt csak a jótan és követelményeként, mint működésének corollari-umát említem meg.

Mindenekelőtt azt hiszem, csak az egyszerű igazság jelent, midőn a politikai pártok elszakadása dacára a józan és szigorú és meghatározott követelményeire felelnek.

Felobbre az előzetesek és pártidejek festett szemüvegétől és önzésétől ment hazafiasra, melynek a humbag dacsára látni kell a látható nyomtatott papírt és a gondolkodó tehetőség bővebb igénybe vétele nélkül kénytelen-ségből észlelni kell az igazságot, ha azt egyszerűen elhasadni nem akarják.

Tagadhatatlan, hogy pártlapjaink halatlan kímélték a politikai phantasmagoriák ködökét ámsításait, pártfogalpa-plasztikus és realisan önző követelményeik bizonyítására irányozza tendenciosus hangsúlyakat.

Csaknem egy áthatatlan háló képeznek az igazság visszatérására, hogy saját érdekükben olvasók őrés agyvelejét birtokolhasák.

Hasonló nyomást a szabad vélemény leigázása és agyonhallgatására irányoztat, a cenzúra idők sem láttak soha és még soha sem rendelkezett nagyobb segédforrásokkal a politikai czéltúra organiciál hazugság, mint ezt eszményi időnkben a megperzegetett sajtóban feltalálta.

A sok csapás által kifárasztott nemzet elfáradva és apathiába slyedve hallgat és midőn helyzete ürben kellemetlenségét éri; ezen összhangzólóan segíteni kívánván, okadatlan, csaknem önjungési mozzanatokhoz hasonlító egyes nyilvánításban ír ki, melyek a megeláradt organismus záros átmenet, a Rhetorika és irodalmi kérdések vállvetett törekvései által előidézett albatallóság egyéni szabad gondolkodás és elhatározás hiánya folytán előzőnlt apathia engedelményei, a lejáratott közszellem rovására, az ezek fölé emelt hazugság uralmának magukat a tényezőket is zavarba ejtő keserű gyömlöcséi.

Ha a kor beállott és az életszerűséghez megkivántató anyagok assimilatíója és elválasztása szabályellenesen történik:

- ha a valódi és realis élet főle a hamis emeltetik;
- ha az irányadó közönség, consortium vagy kaszk gondolkodni nem, de inkább rámondani és az igazság eltilkolásával ezen álszalmán akarunk;
- ha az iszlásban, legyen az politikában vagy szepmárvémetekben hamis irány válik uralkodóvá

A társadalom beteg és a reája nehezedő kényaralom nyomása alatt tengbet ugyan ideig óráig, de az első dynamikus

öbrasztó, mely a kööltt erőket mozgásba hozza, ez által reagál, és akár az azelőtt egyétes testnek alvitrészeire felbomlását vagy az agregát állapot változtatását idezi elő, végeredményben az összes társadalom szétbomlását és végrömlését következtetővé.

Luka Gusztáv.

(Végo kör.)

Kertészet.

Rózsaszénnyésés.

Asz alanyok beültetése.

Mint minden növénynél, úgy a rózsaszénnyésésnél is az ültetés módja lényeges befolyással van mind a fogamzására, mind a további diasztré névre, s ha minden egyéb kellék meg van is, ha van alkalmas talaj, kedvező állóhely, de az ültetés módja el van hibáztatva; az által a fogamzás kétségessé téteit, vagy a rózsaszénnyésés betegeskedésének a korai halálának alapja megvetetik. Tehát az ültetés módjáról kissé részletesen szólnani nem tartom feleslegesnek, annyival inkább, mert ezt sokan oly csakélységsnek tartják, hogy ahhoz nem értő cselédre vagy napszámokra bízzák.

A kertészet-kedvelők előtt mindédig eldöntetlen nyílt kérdés, hogy mikor jobb ültetni, ősszel-e vagy tavasszal? Nekem a tekintetben ez a tapasztalásom: az őszi ültetés, ha őszi eljén történik, s gyenge tél követ kezik rá, akkor igen előnyös több tekintetben, de ha későn történik, s kemény száraz hidegek az ültetés után hamar következknek, akkor az őszi ültetés nem szerencsés. Minthogy pedig azt soha se lehet előre biztosan tudni, hogy milyen lesz a tél? Gyenge lesz-e? Vagy száraz kemény hideg? Ennek fogva sem az őszi sem a tavaszi ültetés nem lehet sem elítelni, sem feltétlenül előnyösnek mondani. Ki ősszel akarja a vadrózsa alanyát beültetni, ne hagyja azt nagyon késő ősre, hanem Októberben eszközölje az ültetés, hogy a gyökereknek legyen idejük a tél beállta előtt callusot képezni, s az új gyökérképzést megkezdeni. A kemény hidegek beálltával pedig a gyökerek felett barasztból, szármás trágyából vagy legalább földből oly vastag takaró alkalmaztassék, hogy a gyökereket körül vévő föld át ne fagyjon, mert a kemény fagy a callus megrotyja.

Tavaszi ültetéssel sietni nem jó, várni kell vele míg a föld annyira kiszikkad, hogy az árára nem tapad, hanem szét omlik. Ilyenkor legjobb az ültetendő tövet is kiásni, mert ha olyankor ásatik ki, midőn a

föld lágý, a gyökerek összetéptenek, összezúznak, pedig az igen lényeges dolog, hogy a gyökerek minél épőbb állapotban jöjjenek ki. A kiasott rózsaszénnyésés ha minijárt nem ültetetesék, lutasakarandók, hogy a napbeve, vagy a szél ki ne szárazza. Ha a tövek távolról hozatal, vagy más ok miatt kiszáradtak volna, viába kell állítani, s abban tartani 24 óráig, hogy a gyökerek tele szívhaszák magukat vízzel.

Ültetés előtt a gyökerek megmetszendők, és pedig nem elég csak a százt, sértült gyökereket simára lemetezni, hanem ha a gyökérzet nagyon sűrű, — a mi a magról nevelt fiatal rózsaszénnyésésnél nem ritka eset, akkor azokat meg is kell ritkítani, mert a sűrű gyökerek köré a legporhanyóbb föld se folyhat be, s a sűrű gyökérzet közt üreg maradván, a gyökerek penésznek kapnak s a tö betegezedik. A gyökérzet között sokszor vízhatások is mutatkoznak, főleg a vén tövekénél, azokat a lehetőleg milyen, éles késsel és nem ollóval ki kell metszeni.

Az állandó helyre ültetésnél a rózsaszénnyésés számára a gödröket előre ki kell ásni: ősi ültetéshez nyáron, tavaszi ültetéshez ősszel vagy télen, hogy az ából kihányt földnek legyen ideje elenyülni, s szétporlani. De ha a gödrök előle elnom készíthettek, s ültetéskor a gödrökből kihányt föld rögös, hantos, vagy elcsonkzóleg tapadó lágý volna; akkor legalább annyi porhanyó földet, a mennyi a gyökérzet eltakarásához szükséges, más módon kell hozni. Nagyon alkalmas a vakand-trágyasokból kikértelt, s huzamosabb ideig a levegőn állott föld is. A rózsaszénnyésés gödrökbe úgy legjobb ültetni, hogy az egész, vagy fél magas derekú rózsák alanyául szolgáló tövek ne legyenek mélyebben a földben az ültetés után, mint a meddig az előtt voltak. Ellenben a bokor rózsák alanyául szolgáló tövek 3—4 hüvelykkel mélyebben ültetésenek földbe, mint az előtt voltak. Ennek okosságát az alábbiakból, a hol a téli ápolásról lesz szó, — fog kitűnni, s hogy ismétlés hibájába ne essem, itt csak megértemteltem.

Ültetéskor legjobb a porhanyó földet magáról szórva hinteni a gyökerekre, hogy úgy hulljon az reá mint az eső, mert így fél pereg jól a gyökerek közé. Erre nem célszerű kapát használni mint némelyek szokták, hanem legjobb eszköz a vaslapát. Sőt a ki tökéletes ültetés akar, legjobban teszi, ha a gyökerekre kézzel hinti a földet addig, míg a gyökerek közei porhanyó földdel egészen megteltek. Azután bármely eszközt használhat a gödör betöltésére. A gödör betöltetésén, karimával ellátandó, hogy

a tövére öntendő víz szét ne folyhasson.

Ha a gyökerekre adott föld száraz, vagy porhanyó volt, akkor ültetés után azonnal megötendő, de ha a föld lágýas, nyirkos volt, akkor az öntözéssel két három napot várni kell, míg a föld kiszikkad. Az öntözésnél arra kell vigyázni, hogy az túlságos ne legyen, mert a sok víz a földet péppé teszi, belőle minden levegőt kiszorít, nagyon összecsisz, a mint Szatmárban igen találóan mondják: *mozok ül*. Pedig a callus képződésre nagyon szükséges az, hogy nedres földben álljon ugyan a gyökér, de a párával saturált levegő se legyen védképpen elzárva tőle. Összeres dolog, hogy a nedves mohába göyüti, s meleg ágyba állított növények leg hamarabb képeznek callust s a callusból gyökereket. Hogy ez miért van így, annak megjelítését a növény-élettan adja, melyre itt kiterjedéseki kívül csak feladatunk határán.

A rózsaszénnyésés, — mint fentebb említve volt, — ültetéskor meg kell metszeni. A metszés célunkhoz képest különböző lehet, u. m.: ha egész, vagy fél magas derekú rózsát akarunk, s a cselára vén rózsaszénnyésés ültetünk; akkor a vén rózsaszénnyésés több hajtásai közül kiválasztjuk azon utolsó év hajtását, a mely legszebb, legegyszerűbb, legfényesebb hajtás, azt elvágjuk olyan hosszúra, a milyen magas derekú rózsát akarunk. A többi hajtásokat a törzsről levágjuk simán, s ha a meghagyott egy szál vessző nem volna egyenes, avagy nem állana eléggé merev egyenesen, akkor az ültetéskor a védő karót, — melyhez a vessző kötéssek, előre beállítjuk, s a mellé állítjuk a rózsaszénnyésés, mert ha a védő kar az ültetés után szurakít a tö mellé, könnyen megtörténhet, hogy a gyökert megérinti, s a miatt a tö is lényeges kárt szenvedhet. — Ha pedig a fél vagy egész magas törzsről szármás szármás magról nevelt gyenge alanyt ültetünk, melynek még nincs oly hosszú vesszője, a milyen magas rózsát akarunk, akkor annak minden mellékágát levaszítjuk, a középső legegyszerűbben álló hajtását meghagyjuk odáig, a hol gürbülni kezd, a gürbültnél egy felfelé néző rügy felett elvágjuk, s ezen rügyből nevelünk derekát a fél vagy egész magas rózsá számára. A védő karót itt is először be kell állítani, hogy a mint a felső rügy kihajtott és növekszen indult, a gyenge hajtás időnként hozzá lehesson költözni, s a karót mellett egyenes irányban vezető fel a kívánt magasra. A mellék hajtásokat ugy kell szabályozni, hogy azokból bizonyos távolságban meg kell hagyni néhányat, hogy a derek vastagodását előmozdítsák, a feleslegesekeket pedig tölbi si-

TÁRCSA.

VELENCZEI EPIGRAMMÁK.

GÖTTHE UTÁN.
Fordította Csalamjal.

83.
Hogyha borában a nap, s komor órák csak
miket adhat,
Mennyire egyhangú csendő fog életünk
Hogyha eső szakad a vándorra, mi kelle-
mes egy lak'
Mehelye, s mily édes nyugni, ha szög a
vihar!
Ámde az istennő megtér ime. Légy te ha-
sonló
A természethez; töljön az arcz köde el!

84.
A szerelem képtél tisztán élvezni obajtó
Tilisa ki szivéből ami dacz, ami komoly.
Mert a szélzni, o me z lenyűgözni akarja
Amort, s ő
Mindkettőt hamisan félrevezette, mosolyg!

85.
Istent Morpheus, a mák-bintés hasztalan itt
mert
Hogyha csak Éros nem csúnya te, nyitva
szemem.

86.
Vágyra hevitél, és szerelemre; oh érzem,
égok.
Kedves lény tedd most, hogy bizalemra
hevita.

87.
Hah, nagyon ismerlek, te vagy Éros, hozva
a fiályát,
Melytől előttünk szétoszlik az éji homály;
Ámde hamar rá tértatkon viszesz, és ami-
kor leg-
jobb hasznát vennők, elfogy a fiályavilág.

88.
Egy éjt csak sziveden, csak egyetlent töl-
nöm!
Megj. Most Amor ezt tiltja; de megfogom én
Érni, midőn Auróra együtt lepi a szereleket,
S hajnali szenderékét Phoebus enyészti tova.

89.
Szándékosd ha komoly boldoggá tenni, ne
késél:
S ha tréfalás, legyen a tréfa, leányka, elég.

90.
Bánt hogy hallgatok? és mit szólnak? hisz
nem ügyelsz te
A sohajok s a szemek néma beszédeire;
Egy csak az istennő, ki megoldja ez ajkon
a zárat

Stép Auróra, midőn kobledon alva talál.
Ekkor igen, felseng dalom a regg istenhez majd
Mint a titokteli báj-szózatú memóriái kép.

Bőjti pródikáció.

A szerelem-féltésről.

Irta Bőrne Lajos.
Fordította Luby M. Sándor

A vörhenylás a conversations lexikonban több, mint hat oldalt tölt be, a féltékenységre alig egy felet. Csodálatos arány! Azon baj, mely csak feltöltötést érint az emberi életnek, orvosi gondosságot, baráti ápolást, gyors felépülést és a szelid gyerek-halált találja, ha már a természet kibékíthetetlen. A féltékenység azonban, mely a kiművelt férfin és a nő nagy életmezejének minden helyeekéjét betölti, bensőiket széttépi, elperzseli, megmérgezi, kegyetlenül öldöki őket és a szorongatott, menekülő érzést a legrejtettebb, legötöttebb zugból előhozza, hiába keres vigaszt és segédkezet, mert csak gúny és megvetésel találkozik; az egyetlen hozó halál s maga a vágy is, felépül, meg van tőle tagadva. Prometheus, mert az égnek üszét elrablá s a nedves emberbe lehelé, egy sziklához láncoztatott, hol szívé: egy retentő keselyű rágta, a nélkül, hogy azt valahára szétrágta. A szerelem azon lánghelyet az istenek a halandóktól irigylenek, s a féltékenység a mardos keselyű, mely az orzást retentően bozálja.

A férfiak féltékenysége megkülönböztetendő a nők féltékenységétől, közös forrásuk van, de folyásuk és — hogy a kép teljes legyen — partjaik, melyeket mosnak, oly végtelenül különbözők, mint kifolyásuk, ha azt eléri és nem vesznek el a mélységben. A férfi nem gyűlöli versenytársait, a nő utálja versenytársait. A férfi féltékenysége zajongó tenger, mely mindent elborít, mindent örvényébe ránt és elnyel, a mi rajta szállrd, mely minden mélyét betölti, észreéenek minden áramlatait felveszi és lelkét szétronesolja. A nő féltékenysége kezeny, ragadó, alattomos folyam, mely mélyégeit elrejtli, s melyen a csöndes partok annál élesebbek és magasabban tűnök elő; félreveli érzéseit s erőt ad lelkeknek. A féltékeny férfi dühös orzslán; nemes, és csak az éhség késziteti zakkányának széttépésére. A féltékeny nő dühöt kigyó, hiá, s csak a kérvágy csibéjja csipőre. A féltékeny férfi haragja a szeretett tárgyára irányul, és ideiglenesen félbeszakítja szerelmét a féltékeny nő a verseny-társán ellen fordul, s szerelme ez által növekszik. A féltékenység a férfit botorrra, novetségessé teszi, s a nő szemelében és tisztelőben lealacsonyítja; a nő szellemesabb, szeretetre méltóbb teszi, s a férfi szűkíti fokozza. A féltékenység retentő, véres eszköz, mit a nő könnyelműen használ föl, hogy hiszágnának néhány ezukor-darabot vagdalhasson; ezzel gyakran a szeretett férfit is megelbezi, hogy fájdalommal gyönyörködhesek. A férfi megvetli a kegyetlen eszközöt, bár ez ritkán távoztató el széljét, ha a nő szunyadó szerelmének

hátra le kell vágnai, s a nyereket ójtó köncsacel be kell kenni.

Ha pedig bokorrosszát akarunk, itt egészen másként kell a metszéssel eljárni, nevezetesen: ha erdei vén-vadrózsátöveget akarunk e célra ültetni, melynek több hajtásai vannak, ki választjuk azok közül azt, melynek a törzs agyához legközelebb van rügye, azon egy hajtást meghagyjuk, a többi tővön levőjét kivesszük. Itt védő karóra nem lévén szükség, betölthetjük a tövet úgy, hogy azon legalsó rügy a föld vízintje (niveau-jai) alatt legyen 2-3 hüvelykkel, környéke a beültetés után úgy nézzen ki, mint egy korok tál, melynek közepéből a rózsától meghagyott egy szár visszajöve áll ki, s akkor a fent említett rügy felett azt is elvághjuk, hogy a rózsától árja legyen kényeserítve, hogy egész táp-erejével azon egy rügyből fejlődő hajtást táplálja. A rózsá ucm lévén kényes természetű növény, vakrügyekből is szokott hajtani, s ha vak rügyekből több hajtás jön elő, az egy tetejénülő hajtások közül kiválasztunk egy pár orotól, s hajtást, azt meghagyjuk önjás alá, a többi le vesszük tőből. Ha magról nevelt rózsavadrócokat ültetünk azon célra, hogy abból bokor rosszát nyerjünk, itt nincs szükségünk azon biztosító rügyre, mely a vén tövek ültetésénél említve volt. Az ifjú tövet azon a helyen a hol a föld szine volt, bátrán elvágatjuk, akár van rajta kifejtett rügy, akár nincs. Vak rügyből is hoz az előhajtás, vagy hajtásokat, csak hogy természetesen néhány nappal hosszabb időre, mint ha kifejtett rügyre metettük. A nyeresébekek csakúgy is be kell kenni, hogy a napárag ne okozzon repedéseket, és az első víz be ne hatolhasson a törzsbe. Egy pár kis jelző karó két felől szükséges azért, hogy a no talán rátipodástól óva legyenek.

Jó tövek jó talajba az előadott módon ültetve, ha eső hiányában öntözés által elégséges nedvességben részesíthetők, a gyökér hajtásoktól gondosan megtisztogattnak, már az első nyáron hoznak olyan hajtásokat, melyekbe bokor-rosszát már azon nyáron szemezni lehet. Egész vagy félmagas derekú rózsák azonban az ültetés nyarán ritka és csak kivételes esetekben szemezhetők, hanem többnyire a második tavasz vagy már az ő öjtások legjobb ideje.

Oroszi Miklós.

(Folytatjuk.)

A b-gyarmati prot. egyház e hó 22-én tartotta papválasztó közgyűlését, me-

félbírására, az eltitkoltnak nyilvánosságra hozására, vagy éppen a nem létezőnek létesítésére fordították.

Az öröm egy oldal, mert az egész embert betölti. Mert minden kéj, bármely érzelem, az élet bármely oldalán éri, és csak azon nyers anyag, mely ház a kapuán bizonyos csekély várat tesz le, de aztán tovább halad, hogy az emberi szivben e nagy közös műhelyben, együttműködés megáhatolhatatlan törvények szerint kikészítsék. Minden élvezet, ha létezés még oly különböző is, ha a visszamátment, vérré változik. Azért oly egyszerű a változtatás nékül az öröm, s a nélkülözés azért oly nagy föltétele boldogágunknak, mert s a jóllakott szívet józanná kell tenni hogy fogékonysága megújuljon. — De, a fájdalom ezerrétű, mert a felolvaszó szíve visszautasítja, a tagokat, melyeket kinez, nem hagyhatja el, s azoknak mindogyan külön érzetük. Mégis egy fájdalom létezik, melynek az örömmel az a közös tulajdonsága van, hogy ez is az egész embert betölti és az életnek vétéré válik, — s ez a féltékenység. Valamint a zene földfeletti kéj, s az ember, a ki őrzi, az egész világának minden öröme élvezi, úgy a féltékenység nem emberi fájdalom, s a kebel, melyet betölt, minden teremtet lény gyötrelmeit éri. Megvetett szerelem, halál. A féltékenység több, ez a hatalélelem.

(Folytatjuk.)

lyen 300 választó adta be szavazát. Választási elnöki Placby Sámuel luciai lelkész küldött ki, az eszeréneg által. — S Némethy Kálmán felügyelőnek delegált által távolléte folytán Ujlályi Boldizsár választotott ikerelőkül. A gyűlés pont tízkor vette kezdetét, s a szabályzór ismeti tisztelet után megalakítottán a szavazatszelei bizottság, — a szavazat lehető redben déli 12 óráig tartott. — Az előre perhorrescalt „verkedés,” „zendülés” s egyéb illyenmü kapacitáló választási actiókról, melyek a szeretet vallásának keretében epon nem illenek, szó sem volt; épen azért elhamarkodottnak kell tekintetünk ama intézkedéseket, hogy oly erős fegyverzetet állítottak a templom szent falai mellé, melyen egy 69. követválasztás is elég lett volna. — A jó értelmü földmivelő nép belátta azt, hogy az érdeklőség rosszat nem akarhat, — s hogy inkább fekszik szíven a rendezetlen egyház ügye, mintsem hogy a nép által vakon követett szép de gyönyörűbb képviselőjének véso áldozatul azt az ügyet, melyre a megye autonómialinak, mint példányező, kell hivatkozniok — épen azért szavazati jogát, néhány mindkét párton hangsúlyban nyilatkozó lézsongó kivételével mi számba nem jöhöt, — nem vált rendben gyakorolta. A szavazás eredménye: Simko Frigyes alsó bodonyi lelkész 177, Vitéz Lajos banki lelkész 123 szavazatot kaptot, s ekép Sinko Frigyes 54 szavazattöbbséggel lett megválasztva. — A választás ellen óvas nem adatott be, s hisszük, hogy a felsőbb helyen is meg lesz erősítve.

Kossuth, mint lutherános inceptor. A sámsónházi prot. egyház azon ritka szerencsében részesült, hogy egyházi felügyelőjél a nagy számúított nyerte meg 171 ik évben. — Kossuth elfogadta a bizalmas megkérést, s nem késett válaszolni. E választ melyet a „Hou” is köztül annak idejében, s melyet mi egy barátunk által bíruuk, ki az ottani lelkész Vladár János megfigyeltásv alkalmával szerezte meg, — kegyeletes örömmel igátjuk lapunkba. A választásról azóra következő:

A sámsónházi ágostai hitv. evang. Egyház gyűlés m. február 17 kei határozata, melylyel azon Egyház Főfelügyelőjévé megválasztattam tiszt. Lelekész ur martius 16-kai leyelének kiséretében kezembé jutott. Van szerencsém az irántam mutatott bizalomért ószinto hálatát jelenteni.

E választást megüdvöztetésnek tekintem, s teljes készséggel elfogadom, csak azt sajnálom, hogy a számkivet és, melyre házánk politikai viszonyai által kárthatatra vagyuk, meg nem enged, hogy az Egyház javának előmozdításához oly hatályos hozzájárulhassak, mint azt tehetni óhajtánám.

De a mit és a mennyit a körülményekhez képest tennem lehetend, azt teljes készséggel felajánlom, a miert is lekötelezve érzendem magamat Tiszteleendő úrságodnak, ha engemet híveinek egyházi s iaktól ügyei és szükségéi felől időnkint felvilágosítani méltóztatik.

Hálás köszönetem megújítása mellett van szerencsém hitrokoni tevékenységemmel tiszteletemet jelenteni s magamat Tiszt. Úrságod s az egyház gyűlés jó indulataiba ajánlani.

Kelt Turinban Olaszországban april 6. 1871.

Kossuth Lajos.

Pénzintézetek.

A b-gyarmati takarékpénztár f. hó 18-án tartotta évi közgyűlését. A részvényesek nagy számmal voltak jelen. Az igazgatói jelentés a számok esalhatatlanságára volt alapítva; ugyanis, hogy az 1876 ik év gyarpodást tüntet elő, az következő adatokból tünik elő: 1875 ben az évi forgalom 1,306,866 frt 18 kr. volt, 1876-ban 1,573,329 frt 96 kr. eszerint 176,463 frt 78 kral több; 1875-ben vagyon volt: 542,700 frt 96 kr. 1876 ban 688,563 frt 58 kr.; eszerint 145,862 frt, 69 kral több, mint a megelőző évben. A jótékonyaságok a mol' évben is szépen gyakoroltattak; adományoztatott ugyanis a honvédeknékre 30 frt, a b-gyarmati tiszti egyletnek 10 frt, a kór-

báza 60 frt, a polgári iskolára 100 frt, a kisdudavóra 50 frt, a b-gyarmati szegény árvákra 62 frt 30 kr. A tiszteletlök fizetése is szabályoztatott, ugyanis, a könyvvívő fizetése 1000 frtban, a pénztárnoké 400 frtban a segéd könyvvívőé: 600 frtban, az ügyvédé 300 frtban s a szolgáé 200 frtban alapították meg alapfizetés gyanánt, mely minden 5 ik évben 10% emelkedik. A tartalék és nyugdíj alap valamint a jótékony cselekedéseket összegzek levonásával — a tiszta nyereseményből egy részvényre 18 frt. esik, mely öszeg márczius 1 én felvehető. Felügyelő bizottsági tagokul: Felsenburg Ferencz, Szabó János, Herczeller Lipót, Chikány Mihály és Aminger László urak választottak meg. A gyűlés d. n. fél kettőkor oszlott fel.

A takarékpénztár B-gyarmaton f. hó 23-án tartja évi rendező közgyűlést.

Tanúgy.

Adakozások. A helybeli községi polgári iskola Gaztón dijjaljára Fabriczy Ist. és Felsenburg Deszö I. számu gyűjtőívén folytatólág adakoztak: Veres Ernő 1 frt. Zampory István, 1 forint Quittner Páni ifj., 50 kr. Doman, B. 50. Némethy Kálmán, 1 frt. Némethy Gyula, 1 frt. Barczai H. Ráth J. és Weinberger F. II. az: gyűjt. ívén: Spitzler Mór, 50 kr. Sipos Imre, mindenkorra 1 frt. Weisz Ábrahám, 20 kr. Kék László 50 kr. Vizkelety F. 50 kr. Baldeuvég J. 50 kr. Weisz Sándor és Quittner Mór 3 ez. gyűjt. Szkladányi K. 10 kr. Szkladányi J. 10 kr. Tornyo György, 10 kr. Zech S. 10 Barczai H. 10. Weisz E. 20 kr. Östreichner H. 5 kr. Quittner H. 10 kr. Quittner D. 10 kr. Ráth J. 30 kr. Weisz S. 10 kr. Buttlar E. 20 kr. Kukla I. 10 kr. N. N. 40 kr. Herczeg F. 10 kr. Ujbelyi Béla 30 kr. Tornyo Gy. 40 kr. Weisz S. 10 kr. Haizer L. 5 kr. Weinberger H. 20 kr. Schwartz J. 10 kr. Doman Ignéz 30 kr. Löry Za. 10 kr. Rubin Lipót 10 kr. Összesen a három ívén begyűlt 12 frt. 50 kr. ehhez adván a már előbből begyűlt 91 frt 92 kr. a főösszeg 104 frt. 42 kr.

ESZAKRÖGI.

A nők az ókori görögöknel.

A görögök vagy mint ők magukat nevezték, a hellenek a természet gyermekei voltak. A föld, melyen éltek, meglepő változatosságával és megragadó szépségeivel, az örökké vidám természet és tavaszias égbajlat, mely különösen közép Görögországot az égyerevetett Hellasz oly bájoslává tette, mely és könnyen észrevehető hatást gyakorolt a görögök összes életére, mely hatás úgy vallásukon, mint művészeti alkotásaikon s egész méveltségükön első pillanatra felismerhető. Istencik nem voltak egyebek, mint a természet egyes tárgyainak és tüneményeinek személyesítései s míg ez istenek és fél-istenek isteni, tehát embereknél felüli hatalommal rendelkeztek bizonyos dolgokban és esetekben, addig másfelől az ember valamennyi erőnei és hibái is föltalálhatók bennök. Múltán elmondhatjuk tehát, hogy a görög ember isteniben ösmagát és a természet erőit tisztelte.

A természethez való eszen alkalmazkodás, szóval a természetesség képezt: alapját a görögöknel a nők állapotának és ha lehet itt e kifejezést használni a nők társadalmi helyzetének. Tagadhatatlan, hogy maga a természet oly bivatást kört szabott a nőknek, melyet csakis ők képesek betölteni; ilyenek a házi, család i teendők elvégzése, a háztartás vezetése és a kis gyermekök ápólása és nevelése. Ezek oly foglalkozások, melyeket a nőknek minden korban el kellett és s ekkell végezniök; erre kényseritit öket maga a természet. F. kényser azonban, hogy úgy fejezzem ki magamat, oly édes, hogy minden igazt nemcsiszvó nő, legyen műveletlen vagy még oly művelt is, a főnevelt foglalkozásokat a legnagyobb örömmel végzi.

A görögök teljesen meg is voltak elégedve, ha a nők az említett természetsszabta hivatáskört betöltötték; sőt más egyébre avatkozni nem is engedték öket. Mert úgy keleti népeknel, mint a görögöknel és a

legnagyobb görög költőseknél is elfogadott elő volt, sőt a görög törvények is kimondották, hogy a nő, mint természetlök gyöngébb, a férfival egyenjogó nemmi esetre sem lehet s különösen polgári és politikai ügyekben mindenkor kiaköröznek tekintendő. A görög családapara névcs tehát neje nem volt nemmi egyéb, mint gyermekeknek törvényes anyja, a háztartás vezetője, és módosítást csak anyjusa számított, mint bár mely bí rabzolgalótt.

Ebből kitetszik, hogy a nő a görögöknel sokkal tisztesegebb helyet foglalt el, mint a keleti népeknel s mint jelenleg is a mohamedánoknál, hol a nő csak a férfi rabzolgalója és játékszeré: de egyúttal kitünik az is, hogy helyzetök a görögöknel sokkal alantasabb és körülhatoltabb volt, mint korunkban azon megistett és magasztos állás, melyet jelenleg egy művelt, érényes és nemcsiszvó, a család lelke, a férjnek jobb'ele, a szeretet és tisztelet hátránya s mint emberi lény, teljes emberi jogokat élvez s tekintetiben a férfivel egyenlő.

S hogy ez így van, azt a nők s a műveltség is bizonyíthatóan mondhatjuk — a műveltség és a kereszténységnek köszönhetik. A kereszténység alapítója, Krisztus, mondta ki először, hogy a nő is olyan halhatatlan lélekkel fölrühözött emberi lény, mint a férfi; s volt az, ki s nőkneg egy a családban mint az emberi társadalomban oly szép és magasztos helyet biztosított, melyben a nők mindenkor kiváló tiszteletnek érdemlők. Ö neki köszönhetik a nők, hogy a család alapját és kiinduló postáitávra lévés valódit, nemcsiszvó és tisztelet körösny öket s hogy a legnagyobb és legvalószínűbb férfi is köztelmében erőit, neje szeretőtlök merít örömeit vele osztja meg, bánataiban töltsék, és nyer vigasztalást s fadarozásainak gyömböcsét az ő lábaitoz mint oltára rakja le. Mindez a görögöknel nem volt így.

De lássuk a görög nők életét közelebbről. A régi görögöknel minden magánháza igen egyszerű volt; az építészet, szobrászat, művészet; remekei a nyilvános vagyis középületeken valának fennhalmozva. Minden vagyonos görög házában a nők gyermekek, leányok és rabzolgalók számára külön lakrésze volt, az úgynevezett gynakonitias. Ez volt a nők születésétől fogva állandó tartózkodási helye egész haláláig; ezt csak egyes kivételes esetben, többnyire vallási ünnepélyeknél, volt szabad a görög nők elhagynia, mert a tisztességüket a nyilvánosságra való kilépéstől úgy a törvény, mint az illelem és kényelemény eltiltotta. De ez elzártkörű életmód.

A gynakonitiasban női felteht a görög nő s vajmi hiányos nevelésben részesült. Élete örökké egyhangúságban foly, melyben némi kis változatosságot legfőbbek a kézi munkák és a toltetve való gond nyújtott neki. Ha egyes vallási ünnepélyeknél, mint fennsőbb említett, meg is jelent, ott is a férfiaktól külön hely vala számára kijelölve. Az ily ünnepély tehát korántsem szolgált alkalmmal a kétnemnek kölcsönös érinkezésére és társalgásra, hanem legjobben esetenben is csak látszó által való megismerkedésre. S ez állapot akkor sem változott midőn a leány férjhezment; mindössze is csak annyiban történt rá néve változás, hogy a szülői gynakonitiasból férje gynakonitiasba tette át lakhelyét s hogy esetenl a maga háztartásában — de csakis ennek körén belül — korlátlan örök volt.

Mint az elmondottakból kitűnik, a görög nőkben hiányszó azon társalgási módor és kellem, azon vonzó megjelenség és magatartás, mely a műveltségüket napjainkban oly kedvesekké teszi s melyet csak gondos nevelés és oly társaságokban való megjelenség által lehet elhajtítani, hol méreht férfiak és nők egyetemen vannak. A görög nő hátkörén nem terjedt a gynakonitiasból s műveltsége igen csekély volt. Így a sután nem csoda, ha a férj magasabb műveltségénél fogva beje társaságában jól nem érezte magát, oda nem vonzódot, hanem minden idejét a kényekeknek szentelte és a kényeléken töltötte.

A mi a háztartásnak azon részét illeti, mely az elődeket kényelmében, tehát s könyhai teendőikben áll, az, úgy látszik, a rab

szolgálat kötelessége volt, az úrnő legelőbb csak felügyelt. Ilyen rabeszlőn minden előkelő házban több volt, mert az illem egy haza magával. Ezek részint a háztartási teendőket végezték, részint az úrnő és a felsőbb leányok tolettéjénél segédkeztek. Ők kísérték az úrnőt valahányszor es bármi ekből a házat elhagyta. Ezek őrlték a gabonát kézi malmokon, melyek két egymás fölött forgatható nagy kőből állottak. Ezek súrták a húst nyárnak segélyével.

A konyhai teendőkre való felügyeleten kívül a görög előkelő nőknél kiváló és rendszeres foglalkozásuk volt a fonal és szövet. Már Homeros ruhával és orvosi kesztyűkben írta le a legelőkelőbb nőket; Helénáról pedig, Menelaos spártaíri király nevéjéről azt mondja, hogy arany orot és a fonal tartására ezüst kosarat nyert ajándékba.

A fonalon kívül általában elterjedt foglalkozásuk volt az előkelő görög nőknél a himzés és szövés. Hogy a himzésben a görög nők kiváló ügyességgel bírtak és igen nagy előhaladást tettek, bizonyítják azon a régi korból szép számmal fennmaradt edények, melyeken részint nők a himző rúzmával készítették, részint nők és férfiakok, gyönyörűen himzett ruhákban vannak ábrázolva.

Hogy a szövés is egyik fő foglalkozásuk volt, bizonyítja Homeros, de bizonyítja a történelem is. Ugyanis a nők nemcsak a háztartásban szükséges ruhaneveteket, továbbá a család nő- és férfitagjainak ruháztatni szokták, hanem több helyen Görögországban a nők egyesületeket alkottak, melyeknek céljuk volt egyes vallási szobroknak énekei előtölteni készíteni. Így pl. az athenaisi leányoknak kötelességük volt a Parthenonban — Athennek ezen, Iktionos és Kallikrates kettő építész által épített és Phidias világhírű szobrának által díszített legelső templomában — álló Pallas Athene istenszobrára minden negyedik évben egy méterestől köpenyt (peplos) szőni. A köpenyek arról is beszéltek, hogy a legjelesebb férfiak alakjai is beléjük voltak szőve s így mintegy állandó krónikákul szolgáltak Spartaiban asszonyok Apolló szobrára, Argosban pedig a legelőkelőbb fiatal asszonyok Artemis (Diana) szobrára szőttek énekei előtölteni. Az olimpiai játékok terén álló Heravagyis Juno szobrára 16 előkelő és elemedett korú köztársaságban álló nőnek kellett előtölteni szőni.

A szövésnek a seinte igen kedvelése és egyszerű volt. Ugyanis függéliesen álló ruhák felől lefelé egymással párhuzamosan valának a szálak kifeszítve s ezek közé a többi szálakat vízszintesen szőttek be a kék segélyével. Idővel azonban ez is kölcsönös kezdett hasonlítani azon szövéshez, mely nálunk közhatalmatnak üzemel.

Ezek voltak azon foglalkozások, melyekkel a görög nők rendszeres időjüket töltötték. Ezekhez járult még a háztartási teendőikön kívül, egy minden nap rendszeres foglalkozás vagyis toletté. Szé különbözően Görögország fenyőkorában, midőn a fenyőzés már megjelöltében el volt terjedve s nagyobb mértékű töltött, nem csak egy időt vett igénybe. És toletté ezek között csak úgy ott látjuk a kézi tikrókat, fésűket, ékszereket, ékszerszerté szekerőket, szépiékszereket s más effélé apróságokat, mint napjainkban valamely divatosan töltődő hölgy toletté szeraktárában. A görög nőknél különösen nagy szerepet játszott a fürdés, melyet nemcsak a vallási szokások írta elő igen gyakori esetekben, hanem mely a toletté rendszeren naponként megfordult. E fürdés volt a görög nőknél legelőkelőbb szépiékszerek és legjobb orvosok. S a régi emlékek szerint az előkelők fürdőházai kiválóan, művészettel és csélszerűséggel voltak berendezve.
P. K.

Kötelevelek, Vukasevics György Miklós által szerkesztett és Isanovics testvérek kiadásában 1875-ben megjelent: „Földrajz” a szerb nemzeti iskolák III, és IV. osztálya számára, továbbá az ugyan a szerző által

irt: A magyar hazai történelem, különösen tekintettel a szerbek múltjára Magyar országban, Horvátországban és Slavóniában, harmadik képen, s végre a szintén Vukasevics Miklós-féle a szerb nemzet történelme a legelőbb időktől egészen a koszovobasatákban, 10 előadásban a szerb gyermekek számára, című tankönyv; földrajzi és történelmi oly hamis és elferdített adatokat tartalmaznak; melyek hazánk alkotmányával, földrajzával, és történelmével és ellentétben állanak, sőt szeparatistikus vágyak s fajgyűlölet ébresztésére s élesztésére is szolgálhatnak alkalmat. Tomcsavár és a Pancsova városi közigazgatási bizottságoknak n. é. december 14-én 44. sz. a illetőleg a december 13-án 81. sz. a. kelt az 1876. évi XXVIII. t. c. § 7. a. §. pontja értelmében hozott határozatait alapján úgy a szerb, valamint minden hazai iskolából s egyáltalában a közhatalmatból, ki és eltiltatnak. Lerner Lajos és id. Fried Lajos munkái reálgyimnasziumi 2. oszt. tanuló, durva erkölcsatlenség és erkölcsi romlottság miatt az ország valamennyi közép és az elemi népiskolák meghaladót nyilvání és nyilvánossági joggal folrühözött tanintézetéből kizárattak. — Ebeczky Emil kir. t. és m. tanfelügyelő.

Vegyesek.

A budapesti balok fényűzése ellen szót emelt Várady Gábor képviselő. „A mételeyként terjedő fényűzés — szól — nem enged, hogy 3-400 forintnál olcsóbb ruhákban jelenjenek meg a tánczoló leánykák. Ennek pedig legelőbb okozói nem a hit és gondatlan anyák (tán egy kiső ezek is okai), hanem azon béli tudósítói a hírlopok, a kik a fényes öltözetek díszesgésében évek során fáradoznak, s a kiknek soha eszükbe nem jut, hogy az egyszerűség előtt tisztelettel, mely hódolattal hajoljanak meg. Éppen a napokban olvasom egy, nem is divat, hanem politikai napilapban a jogászból leírását, a melyben a többek között is mondatik, hogy a „hölgyek öltözte általában fényes és nobilis volt.” Hosszú vezérszavakkal írta a mi kollégáink a takarékosságról; de nem veszik észre, hogy sőtiket füleknek prédikálnak akkor, mikor a béli és más vigalmak s énepek alkalmával mutatkozó fényűzésnek tömjeznek. Lehetetlen a társadalom ez egyik nyit s nagy sebet maguknak az anyáknak gyógyítanók: szükség, hogy a férfiak nyújtsanak nekik segédkezést s első sorban reformatórokká az ifjak legyenek, a kik mindenütt intetessék ki a szerényen öltözött hölgyek és mellőzzék azokat, a kik rangokkal és vagyoni állásukkal össze nem férő fényes öltözetben jelennek meg.”

Hogyan született meg a „Peleseki nőtársulat”? Most, midőn az „Új Pelesekiek,” már siker nélkül, készülték meghódítani a magyar közönséget, nem alkalmoszerűtlen megemlékezés Zajtay uramról is, a régi pelesekieiről, a ki már már 42 év óta mulat-tatja a nemzet apraját, nagyját: hogyan kezdte meg elvételten pályáját. Munkácsy „Garabonczás Diák” ja csak kudarcatot váltott 1834-ben. Mídonki erről beszéli. Kovács (B. Gyarmat melletti) ekkorin íróból és művészből rendszeren kis társaság gyűlt össze a művelt és vendégzöretű házgardájánál: Ebeczky Imrédel. Természetesen szöbe jött a „Garabonczás” is. Jelen voltak Gaál, akkor fogalmazó a helytartótanácsnál, ott Thern, jelenleg birneves zeneszerző, akkor a gyarmati leánynevelő intézetbe zongoramester; élénk részt vett a discussióban a házgarda fia, Ebeczky Emil is. Gaál pontdítte meg, hogy jó volna a Garabonczás kudarcatát valamivel helyr: útni. Ebeczky Gradányi műveit ajánla; az eszme tozett, a zene készítésére Thern és Ebeczky vállalkoztak. Az ige hamar testtő löb, s nem sokára elő is adták a darabot. Az első előadás 11 óráig tartott, de Barhánek e darabból 400 forint jobbjó jövedelmé volt, mint mikor Schödelné „Normát” énekelte jutalomjátékul. A darab hatáza azóta nem csökkent, s azt hisszük nem is csökken még egyhamar.

Halál táncoküében. Az egri legény egylet bálja vigan folyt f. hó 8-án; pezsgött a jó kedv. Egyszerre azonban vége szakadt a mulatságnak; egy szerencsétlen ismeretese, zavarta meg. Gyors keringőben ropultek éppen a párok, midőn egy szünetnél tánczoló szép fiatal (F.-né) tánczosának karjába hanyatlott. Szörnyet halt. Az orvosi egylet nem volt képes belőle életjelt kicsalni.

Kedélyes.

Körjegyző: Ah kedves kisasszony, amint látom, e kedvő nagyon érdeklí; mar ugam is rávácsai vagyok, hogy azt ki írta. Faltai kisasszony: Mit gondol jegyző úr! ugyan ki írta egy ily hosszu regényt: hisz nem látja, hogy ez csak nyomatás.

Vendég. Ugyan vendégülös ur, miért oly haragos, hisz ma a borozóktól szép jövedelem volt?

Vendégülös: Hisz volt, volt — de mikor abba a tiz liter borba, a mivel többet számítottam fel szeknek a körhelyeknek, nem önt-hettem vizet.

Bankár: (a jótékony baszában.) Menyit kóstál ez a virág-bokrét? Gróf: Egészen tetésze szerint, uram. Bankár: Nem lehetne olcsóbb?

— Honnan van az — kérdő a bak a támaszózó Haller huszártól — hogy keuteket a nép mindentört tárt karokkal fogadj, minket pedig ha hozzájuk kvártélyoznak görbe szemmel néz; „Onnan öcsöm! mert mi a szivesség felét nem szödtük be adózekutióba.

Pauline: Ugyan Mariska, de mit tud nek ked teteszei azon a mále törvényeszéki irnokon?

Mariska: Csupán az, hogy nőül vesz.

Egy tudományosan képzett egyén levelet írván testvérenek, a péusz szük voltát így adta tudtára:

Szeretett testvér! a létel mindőségének valódiága igen alacsony fokra származott.

„Édes fiam Bürgödel! — kérdő a tanító — mond meg nekem, mit teszen ez a diák szö; quod tunc?”

Anyit tesz, hogy Quittung!

Hát azt megtudnád-e mondani, mi lesz a németből halála után?
„Tót!” (Tódt.)

A kántorvizgán egy utólagosan exámenre vont kántrammak ezt a kérdést teték fel „mi az ige”? „A kit hajtogatni lehet! — felel komolyan például — a csutóra.”

Eliopták a parasztnak a lovát s elment följelenteni. Midőn hazatértök felcséjét a vesztesség fölött még mindig bántódni látta, így vizgáztala: „Ne sírj asszony! majd meg-fogják az urak drótn! (Telegraph.)

Hírek.

A tözlő egylet parancsnokága B. Gyarmaton legelőbb felhívást fog inteni a polgársághoz, hogy az egylet tagjainól minél számosabban sorakozzanak. Az egylet — a szegényebb sorusoknak igen csekély áron fog egyoruhát szerezni.

Egy miniseri rendelet szerint, mely legelőbb küldetett szét a bíróságoknak, körjegyzőknak, árvaszékeknek, a kisebb hatóságok felétélre költség kimelés szempontjából a körjegyzők is feljogosítvák. Egy könnyű koe-i s angol nyereg, még keveset használt, mártius végéig 100 forint szabad kéből eladandó, bővebb felvilágosítást adandó lap kiadója.

A legelőbbeli műkedvelői előadás ft. évi mártius hó 24-én lesz, mivel a jelzett darabok szerepeinek mindegyikére vállalkozó nem találkozott. Az előadandó darab Szigligeti „A vén bakancsos és fia a buszar” című népszépműve lesz.

Határozások. Hontmege két érdemes férfinak haláláról vettük tudósítást. Az egyik Lukács Lajos, volt zsemberi földbir-tokok, egykor megyei tisztviselő; a másik pedig Környe Imre volt perőcsényi helyt hitvalló lelkes. — Áldás poraikra!

Báró Baratta Alajos Póltárról tudatja, hogy a csád alatt lévő Baratta N.-nel, királ lapukban emlités tétellet, semmiféle rokoni összeköttetésben nincs.

A b. gyarmati Ögyvődí kamara közgyűlése tegnap tartott meg. Lefolyását térbiány miatt csak a jövő számban közölhetjük. — A gyűlést követő banott ez évben is kedélyes és zajos volt.

A Pityuláról. Midőn e sorok írásában fogunk (reggeli 10 órakor), a balasagyarmati intelligens családok által rendezett pikniken még javában szö a „csöbdes, de éponszéggel nem csöbűdosen. Ritka az oly mulatság, melyben a jó kedv végiglen kulmáljon. Ez olyan. Nem a lankadás, az elszábadás fogja végét vetni körülbelöl reggeli 7 óra felé, hanem csak a — szokás. Mindentűt — tánczeremben úgy, mint a mellett szobákban — csak gyönyörtől szögörz arcokat lehet látni. 24 család emeli jelenlétével a kedélyes mulatság fényét. Sok szép és kedves hölgy van jelen, kiknek sevit mest szöbiben nem jögyeshetjük fel. A kedélyes vacsoránál az alpiszóra monditk toaszot, mit aztán később a toaszot egész özőne követelt. — (De most menjünk vissza, járni azt szilaj csárdást!)
Egy szö a városi hatóságunk A következő figyelmetelés s azzal egybekötött indítvány adatot át szerkesztözőgüknél: „Megtötrönkötözva bizonyos helyek, utca szögletek tisztálanságán, a t. városi hatóság táblákat állitott fel, melyek e helylyeknek „bemocskolást” 1 frt, 2 frt bírság terbe alatt tiltják. E táblák aztán itt is díszlenek s bizonyos, hogy épen környéketnek tekintni a „Község” olyan- nek, melyet „bemocskolhat” a nélkül, hogy ez valakinek feltönnék. T. városi hatóság! azt indítványozom én, szabják öök az bírságot 1 v. 2 frtra, hanem ne maradjanak csak e mellett; doboltassák ki-eleint minden helen egyszerű, — hogy az *heli delinquens ál szögállat, a bírságát fizeteli öszegnek felét megkapja és fogadák, hogy csakhamar oly öszegnek birtokba jut ily módon, melyen az ily „sokál szonrongált publikumnak” még hényebérről is gondoskodhatik. — Bizonyára sokak nevében egy V a l a k i.*

Pongrácz Károly megyei árvaszóki elnök e hó 26-án beada lemondását — folytonos betegeskedése miatt. A köztögyekben 27 éven tött fáradaimál és fiatalabbkori munkája után — nyugodt életet kívánunk neki.
Egy jó családból való 11 éves özőke leánya, egy 6 éves birna és egy 4 éves özőke öucsa — megjelöltös csinó küllöt vel, ügyes és gyors felfogással s minden testi bibe nélkül — árvaságra jutván, a t. község embori könyörtölt szemponjából is tiszteltteljesen érestitetik, hogy a fennírított árvák együtt vagy egyenként örök be vehetők. Felvilágosítással e lapok kiadó hivatala szolgálhat.

A „Magyarország és a Nagyvilág” legújabbban megjelent 7-dik számbának tartalma. — Szöveg: Edhem basa — Nehéz idők Dupont Pierre. Köt. (Csukási József.) — Eltévett utak. Regény. (Vértes Arnold.) (VI. Folyt.) — Hölgykarzat a Parlament megnyitásaakor a Westminster-palotában. — Kurf harcász Ázsiai Törökország-ból — A díszkard átnyújtása Abdul Kerim basának. — Rajzok a vasuti életből. IV. A gépműhely. (Wachtel Károly.) — Főváros-társaléval: Siinházban. (Forzó.) — Népi színbáz Zene. (Nemo.) — Egy boldogtalan tötönet (Jack.) Regény. (Daudet Alfons.) (V. Folyt.) — Különfélek. — Sakk-felad-vány. — Betű rejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — R a j z o k: Edhem basa, az új török nagyvezír. — Hölgykarzat a Parla-ment megnyitásaakor a Westminster-Palotában. — Kurf harcász Ázsiai Törökország-ból. — A díszkard átnyújtása Abdul Kerim basának. — Előszöneti lehet e lapra s ki-adóhivatalban Budapestben, Forencsikertre Athenaeum épület. Nyolcvédre 2 frt 50 kr. félve 5 frt, egész évre 10 frt. Ajánljuk e lapot a t. olvasó község figyelmébe.

Feloldás szerkesztő

Horváth Danó.